

Dosarul nr. 3ra-561/17

Instanța de fond: Judecătoria Centru, mun. Chișinău – A. Catană
Instanța de apel: CA Chișinău – N. Vascan, V. Negru, Iu. Cotruță

DECIZIE

14 iunie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componență:
Președintele ședinței
judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Oleg Sternioală, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către avocatul Vladimirov Natalia în interesele lui Jenenco Ghennadi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Jenenco Ghennadi împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind contestarea refuzului și obligarea emiterii actului de achitare a pensiei,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, s-a casat hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 iulie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea reclamantului a fost respinsă,

CONSTATĂ :

La 15 ianuarie 2016 Jenenco Ghennadi s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei (refuzului) pârâtei nr. S-1543/15 din 26.10.2015 și nr. V-1804/15 din 14.12.2015 cu obligarea CNAS de a dispune achitarea moștenitorului legal Jenenco Ghennadi pensia restantă ce i se cuvine defunctei Ignatieva Svetlana. (f.d. 5-7)

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că el este unicul moștenitor al averii succesoriale rămasă după decesul surorii sale Ignatieva Svetlana, decedate la 25 iunie 2014 în Germania. Acceptând succesiunea, a constatat că pensia nu a fost achitată surorii sale de la 01.04.2012 până la deces, fiind suspendată de CNAS în legătură cu neridicarea timp de 6 luni a pensiei de la poștă.

Fiindcă cererea prealabilă a fost respinsă de către CNAS prin răspunsul nr. S-1543/15 din 26.10.2015, solicită obligarea pârâtei să-i achite pensia restantă, neachitată defunctei Ignatieva Svetlana.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 06 iulie 2016 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Jenenco Ghennadi. S-a obligat Casa

Națională de Asigurări Sociale să emită actul de achitare a pensiei restante pentru limita de vârstă calculată defunctei Ignatieva Svetlana, anul nașterii 18.09.1945, decedată în Germania la 25.07.2014 pentru perioada martie 2012 până la data decesului în favoarea moștenitorului legal Jenenco Ghennadi. (f.d. 33, 37-42)

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 11 iulie 2016 Casa Națională de Asigurări Sociale a contestat-o cu apel, solicitând casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri, prin care acțiunea reclamantului să fie respinsă. (f.d. 36, 47-50)

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016 s-a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale. S-a casat hotărârea Judecătorei Centru mun. Chișinău din 06 iulie 2016 și s-a emis o nouă hotărâre, prin care acțiunea reclamantului Jenenco Ghennadi a fost respinsă. (f.d. 68-74)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 28 martie 2017 avocatul Vladimirov Natalia în interesle lui Jenenco Ghennadi a contestat-o cu recurs, solicitând casarea acesteia cu menținerea hotărârii primei instanțe. (f.d. 77-82)

În motivarea recursului reprezentantul recurentului a invocat că instanța inferioară nu a elucidat pe deplin toate circumstanțele pricinii, nu a apreciat obiectiv probele administrate la dosar și nu a aplicat corect normele dreptului material, în condiția când dreptul de proprietate este superior altor drepturi.

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 07 decembrie 2016 și expediată în adresa avocatului Vladimirov Natalia și a recurentului Jenenco Ghennadi prin intermediul oficiului poștal cu scrisoare de însoțire nr. 761 din 26.01.2017, însă confirmarea recepționării nu este la materialele cauzei. (f.d. 25)

În condițiile descrise instanța de recurs consideră că cererea de recurs din 28 martie 2017 este depusă în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 mai 2017 recursul depus de către avocatul Vladimirov Natalia în interesele lui Jenenco Ghennadi s-a declarat admisibil pentru a fi examinat în fond.

Analizând materialele dosarului prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de către avocatul Vladimirov Natalia în interesele lui Jenenco Ghennadi, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 445 alin. (1), lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel.

În speță, Jenenco Ghennadi s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale privind anularea deciziei (refuzului) nr. S-1543/15 din 26.10.2015 și nr. V-1804/15 din 14.12.2015 cu obligarea CNAS de a dispune achitarea lui Jenenco Ghennadi, moștenitor legal al defunctei Ignatieva Svetlana, pensia restantă ce i se cuvine.

Prima instanță a dispus admiterea acțiunii, motivând că pensia este o obligație pecuniară a statului până la momentul decesului beneficiarului, și în sensul art. 1 Protocolul 1 al Convenției Europene a Dreptului Omului ține de domeniul dreptului de proprietate și se include în activul succesoral, iar Jenenco Ghennadi, în calitate de succesori legal, prin prisma dreptului de moștenire beneficiază de patrimoniul succesoral al defunctei.

Curtea de Apel Chișinău a admis apelul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale, a casat hotărârea Judecătoriai Centru mun. Chișinău din 06 iulie 2016 și a emis o nouă hotărâre, prin care a respins acțiunea reclamantului Jenenco Ghennadi.

Instanța de apel a reținut că la caz sunt aplicabile prevederile art. 37 alin. (1) al Legii nr. 156-XIV din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii, și anume faptul că pensia neplătită beneficiarului decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în lipsa acestora persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces. Jenenco Ghennadi, care este fratele defunctei Ignatieva Svetlana, pentru a pretinde la suma pensiei respective urma să dovedească că a suportat cheltuielile ocazionate de deces, precum indică prevederile legale menționate supra.

Colegiul lărgit consideră că concluziile instanței de apel, expuse în decizie, sunt întemeiate, argumentate și legale și nu constituie temei de casare a acesteia.

Conform art. 1432 Cod Civil moștenirea este transmiterea patrimoniului unei persoane fizice decedate (cel ce a lăsat moștenirea) către succesorii săi. Moștenirea este o transmisiune de drepturi pentru cauză de moarte, universală, unitară și indivizibilă. Moștenirea are loc conform testamentului (succesiune testamentară) și în temeiul legii (succesiune legală).

În conformitate cu art. 1444 Cod Civil patrimoniul succesoral include atât drepturile patrimoniale (activul succesoral), cât și obligațiile patrimoniale (pasivul succesoral), pe care cel ce a lăsat moștenirea le avea la momentul decesului.

Colegiul lărgit reține că defuncta Ignatieva Svetlana s-a aflat la evidență la Casa Națională de Asigurări Sociale din sectorul Botanica mun. Chișinău ca beneficiară de pensie pentru limita de vârstă. Pensia defunctei Ignatieva Svetlana, conform cererii, s-a transferat lunar pe contul SA „Banca de Economii” până în luna martie 2012 inclusiv. Deoarece Ignatieva Svetlana după expirarea termenului de un an nu a depus cerere privind transferarea în continuare a pensiei la contul bancar, plata pensiei, începând cu 01.04.2012, în temeiul prevederilor pct. 19 al Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de stat și alocațiilor sociale de stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15.08.2006, a fost transferată la oficiul poștal nr. 15 de la locul de trai al beneficiarei. Dat fiind faptul că defuncta Ignatieva Svetlana timp îndelungat, mai mult de 6 luni nu a ridicat pensia de la oficiul poștal, plata acesteia în temeiul pct. 20 al Regulamentului nominalizat a fost suspendată începând cu 01.04.2012.

Din certificatul de deces DC-IV nr. 1179994 rezultă că Ignatieva Svetlana a decedat la 25 iulie 2014 în Bad Homburg v.d. Hohe, Germania (f.d. 16), unicul moștenitor legal fiind fratele acesteia Jenenco Ghennadi.

Jenenco Ghennadi, prin Certificatul de moștenitor legal eliberat de notarul public Zara Corina sub nr. 1481 din 31.07.2015, și-a confirmat calitatea de moștenitor legal după decesul defunctei Ignatieva Svetlana asupra depunerilor bănești acumulate în contul nr. 037921 deschis pe numele defunctei Ignatieva Svetlana la SA „Banca de Economii”. (f.d. 17)

Totodată, la 26.11.2015 avocatul Vladimirov Natalia în interesele lui Jenenco Ghennadi s-a adresat către Casa Națională de Asigurări Sociale cu cerere prealabilă, solicitând recunoașterea dreptului acestuia la pensia neplătită defunctei Ignatieva Svetlana, invocând faptul că este unicul moștenitor legal al averii succesoriale al defunctei. (f.d. 12-13)

Prin scrisoarea nr. V-1804/15 din 14.12.2015 CNAS a informat reprezentantul petiționarului despre prevederile art. 37 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii și anume faptul că pensia neplătită beneficiarului decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în lipsa acestora persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces și că pentru a pretinde la suma pensiei respective, urmează să dovedească că a suportat cheltuielile ocazionate de deces, precum indică prevederile legale menționate mai sus.

Instanța de apel corect a reținut ca întemeiat refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale de a achita lui Jenenco Ghennadi pensia neachitată defunctei, ori la caz nu pot fi aplicate normele legale ale Codului civil invocate de către Jenenco Ghennadi, deoarece acestea au un caracter general de aplicabilitate, iar la soluționarea litigiului supus examinării, urmează a se lua în considerație legislația specială, precum este Legea nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii și Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15.06.2006 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de plată a pensiilor stabilite în sistemul public de asigurări sociale de sta și alocațiilor sociale de stat.

Potrivit art. 37 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 pensia neplătită beneficiarului decedat se plătește soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în lipsa acestora persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

O reglementare similară este redată și la pct. 22 al hotărârii Guvernului nr. 929 din 15.08.2006, care stipulează că pensia neîncasată în legătură cu decesul beneficiarului se plătește inclusiv pentru luna decesului soțului supraviețuitor, părinților, copiilor acestuia, iar în cazul lipsei acestora – persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

Jenenco Ghennadi în cadrul examinării cauzei nu a demonstrat că poate pretinde la pensia neplătită defunctei Ignatieva Svetlana, ori art. 37 al Legii nr. 156 din 14.10.1998, cât și pct. 22 din Hotărârea Guvernului nr. 929 din 15.08.2006 exclude orice alți subiecți, în afară de cei expres indicați în lege, inclusiv moștenitorii legali sau testamentari ai averii succesoriale în condiția că nu demonstrează că au suportat cheltuieli ocazionate de deces.

Argumentul recurentului precum că pensia este o obligație pecuniară a statului până la momentul decesului beneficiarului și ține, conform prevederilor art. 1 Protocolul 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale de domeniul dreptului de proprietate, urmând să se includă în activul succesoral, nu poate servi temei de admitere a recursului.

Potrivit art. 1 al Protocolului 1 la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale orice persoană fizică sau juridică are dreptul la respectarea bunurilor sale. Nimic nu poate fi lipsit de proprietatea sa decât pentru cauză de utilitate publică și în condițiile prevăzute de lege și de principiile generale ale dreptului internațional.

Prin prisma normei citate dreptul la pensie nu poate fi privit doar ca un drept subiectiv civil, ci în primul rând acesta face parte din domeniul raporturilor de protecție socială și prin natura lor social-juridică primară, pensiile sunt sursa principală și permanentă de sub existență a pensionarilor.

Astfel, litigiul se referă la un drept social al defunctei Ignatieva Svetlana. Caracteristica conceptuală a drepturilor sociale constă în faptul că ele nu au un caracter

necon condiționat și că pot fi solicitate numai în limitele prevăzute de lege. Această caracteristică acordă legiuitorului autoritatea de a stabili condițiile speciale pentru exercitarea drepturilor sociale.

Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, prin alin. (2) al art. 1 din Protocolul 1 nu a adus atingere dreptului Statelor de a adopta legile pe care le consideră necesare pentru a reglementa folosința bunurilor conform interesului general sau pentru a asigura plata impozitelor ori a altor contribuții, sau a amenzilor.

Și în acest sens Statul prin art. 37 alin. (1) al Legii nr. 156 din 14.10.1998 privind sistemul public de pensii a instituit dreptul de a plăti pensia neplătită la timp beneficiarului decedat soțului supraviețuitor, părinților sau copiilor acestuia, iar în cazul lipsei acestora – persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces.

Ingerința Statului în dreptul de plată a pensiei, la caz nu afectează drepturile patrimoniale ale moștenitorului, care nu face parte din categoria persoanelor stabilite expres prin lege cu drept de a primi pensia neplătită defunctului.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și a menține decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Vladimirov Natalia în interesele lui Jenenco Ghennadi.

Se menține decizia Curții de Apel Chișinău din 07 decembrie 2016.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței

judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Oleg Sternioală

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas